

VGN KLEIO

Hoofredactie: Ben Vriesema | beninhaarlem@hotmail.com

Eindredactie: Patsboem! educatief, Richard de Rooij | redactie@vgnkleio.nl

Redactie: Quinten Koster, Daan van Leeuwen, Lisa Oskamp, Daan Schuijt, Nicole van der Steen, Bart den Uyl, Hans Vermeer, Matthijs Wieldraaijer

Medewerkers: Jelte Posthumus, Ton van der Schans

Vormgeving: Bianca Emanuel Magazine Design

Redactieadres: Molenveldlaan 43, 6523 RJ Nijmegen

Druk: Drukkerij Wilco BV, Meppel | ISSN 0165-6449

Advertentie acquisitie: Susanne Elgershuizen, 06 - 137 601 25 | elgershuizen15@gmail.com

Kleiokrant: Kopij kunt u sturen naar: redactie@vgnkleio.nl.

Website: www.vgnkleio.nl

Social media: @gsonderwijs
www.facebook.com/vgnkleio

Contributie: Lidmaatschap VGN € 80,- | Studenten € 50,-

Leden- en abonnementsadministratie: Lid worden of uw gegevens wijzigen? Stuur een mail naar: aanmelden@vgnkleio.nl.

Algemeen Bestuur VGN

Ton van der Schans, *voorzitter, mediacontacten, pabocommissie*
Maarten van Gils, *secretaris, cie. didactiek*
Maud Knook, *penningmeester*
Hellen Janssen, *cie. havo/vwo, Euroclio*
Gerard Rozing, *cie. vmbo, cie. lerarenopleidingen*
Steven Stegers, *Euroclio, cie. wereldgeschiedenis*
Pim Renou, *ICT, communicatie, pr*
Jos Niewold, *cie. vmbo, PVVVO*

Berichten voor het VGN-bestuur kunt u sturen naar: contact@vgnkleio.nl.

Vrijheid

Ik ben in de vierde klas toegekomen aan dat verplichte schoolexamenonderdeel waar de leerlingen doorgaans nauwelijks nog de camera voor aanzetten: de democratische rechtsstaat. Er wordt vaak niet zo geboeid geluisterd als naar een verhaal over de perianale fistel van Lodewijk XIV, maar met de verkiezingen nog vers in het geheugen leeft het onderwerp meer dan anders. In het oriënterende klassengesprek bleek dat vrijheid een centraal begrip is geworden. Leerlingen kunnen niet wachten op het einde van de maatregelen die hun bruisende puberleven al zo lang hebben beperkt. Ze willen weer springen in de club en meebrullen met Hazes: 'Leef! Alsof het je laatste dag is!' Ze staan niet alleen. Mensen organiseren zelfs fakkeltochten voor vrijheid en roepen 'ze moeten niet aan onze vrijheid komen!' Maar vrijheid is geen eenduidig begrip, zo besefte ik opnieuw toen ik een *Volkskrant*-interview met historica Annelien de Dijn las. Ze legt in haar boek *Freedom* uit dat de vrijheid waarvoor de achttiende-eeuwse democraten vochten een andere vrijheid is dan die van 'blijf van mij, mijn positie en van mijn eigendom af'. De vrijheid van de revolutionairen

ging over zelfbestuur, over het vrijelijk uitoefenen van natuurrechten – met die notie dat iemands vrijheid stopt waar die van een ander begint. Een vrijheid die alleen gold, als die voor de gemeenschap gold. Een elite is geneigd tot onderdrukking, dus geef de massa een stem.

'Leef!', zingen mijn leerlingen straks weer, 'alsof het je laatste dag is! Leef! Alsof de morgen niet bestaat!'

Van die versie van de vrijheid – de versie die het socialisme later omarmde – moeten veel mensen juist niets meer hebben. Ze hebben meer met het liberale vrijheidsbegrip zoals die tijdens de restauratie van na het Congres van Wenen opgeld maakte, inderdaad, die van een kleine staat die niet aan je privébezit moet komen. En sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw heeft het neoliberalisme die weergave van het vrijheidsbegrip alleen nog maar meer scherpte gegeven. Mensen wenden zich af van het vrijheidsbeperkende program van de groene, linkse kerk en willen misschien wel een betere wereld, maar niet ten koste van onze individuele vrijheid alsjeblieft. Hoezo, niet meer vliegen? Hoezo, geen vlees meer eten? Hoezo, meer belasting betalen? Mensen willen geen betutteling, maar egoïstisch comfort en dus stemden ze op partijen die vrijheid beloofden. 'Leef!', zingen mijn leerlingen straks weer, 'alsof het je laatste dag is! Leef! Alsof de morgen niet bestaat!' Ik geloof wel dat de meesten een solidair hart hebben. Ze zijn jong. Maar ik geloof ook dat ik niet eerder zoveel urgentie voelde bij mijn lessen over de democratische rechtsstaat dan nu. ■

Jelte Posthumus woont in Groningen en is daar docent geschiedenis op het Willem Lodewijk Gymnasium. Hij schrijft al jaren over het onderwijs. Daarnaast is hij radiopresentator voor Glasnost, een Gronings radioprogramma over kunst en cultuur. Ook is hij muzikant en film liefhebber.

